

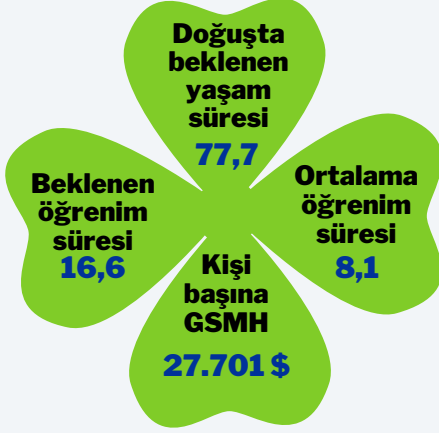
UNDP İnsani Gelişme Raporu "Önümüzdeki Sınır: İnsani Gelişme ve Antroposen" Başlığı ile Yayınılandı!

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) tarafından 1990 yılından günümüze kadar düzenli olarak yayımlanan İnsani Gelişme Raporlarının (İGR) sonuncusu olan bu raporun dikkat çektiği en önemli unsur, COVID-19 pandemisinden bağımsız bir biçimde zaten "toplumlar ve gezegen için kırmızı tehlike ışıkları yanıyor" olması. İnsanın dünya üzerinde hiç olmadığı kadar çok gezegenin geleceğini şekillendiren baskın güç olmaya başladığı "antroposen" çağına dikkat çeken rapor bu çağ dönümünde mevcut düzenin ve alışkanlıkların yeniden tanımlanması gerektiğini savunuyor.

İnsani Gelişme Endeksi, Eşitsizliğe Uyarlanmış İnsani Gelişme Endeksi, Toplumsal Cinsiyete Dayalı Gelişme Endeksi, Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi, Çok Boyutlu Yoksulluk gibi birçok endeksin yer aldığı raporda bu yıl ilk defa gerek eşitsizliklerin gerekse de doğaya verilen zararların azaltılmasını gündeme getirmek için bu yeni çağın insani gelişme için yeni ölçüler gerektirdiği vurgulanarak "Gezegensel Baskılara Uyarlanmış İnsani Gelişme Endeksi" başlığıyla yeni bir endeks öneriliyor. Türkiye bu endekste 169 ülke arasında 54. sırada! Raporun [orijinaline](#), Türkçe [özetine](#) ve bugüne dek yayımlanan tüm İnsani Gelişme Raporları'na [CEİM E-Kütüphanesi](#)'nden erişebilirsiniz.

2019 Türkiye Verileri

İnsani Gelişme Endeksi (İGE) Nasıl Hesaplanıyor?

İGE, insani gelişimin üç temel boyutu kabul edilen uzun ve sağlıklı yaşamın, bilgiye erişimin ve insana yakışır bir yaşam standardının ölçülmesini içerir. Uzun ve sağlıklı yaşamı doğuştan beklenen yaşam süresi, bilgiye erişimi eğitimde geçirilen yıl ve beklenen eğitim süresi ile insana yakışır yaşam standardını ise kişi başına düşen GSMH üzerinden ölçüme dahil eder.

Türkiye İGE'de İkinci Defa "Çok Yüksek İnsani Gelişme" Kategorisine Girdi!

Türkiye, 2020 İnsani Gelişme Raporu'nda yayımlanan İnsani Gelişme Endeksi'nde 0,820 puan ile 189 ülke ve 6 bölge arasında 54'üncü oldu ve geçen yıl 59'uncu olarak girdiği "çok yüksek insani gelişme" kategorisindeki yerini pekiştirdi. Odağına insanı alan, insani gelişmeyi bu ölçüte göre değerlendiren endekste Türkiye son 29 yıl içinde yüzde 40,7'lik artış kaydetti.

Türkiye Toplumsal Cinsiyete Dayalı Gelişme Endeksi'nde (TCDGE) ise geride kaldı!

TCDGE hesaplanırken sağlık (kadın ve erkeklerin doğuştan beklenen yaşam süreleri), eğitim (kız ve erkek çocuklarının ortalama öğrenim süresi ve 25 yaş ve üstü yetişkinler için ortalama öğrenim süresi) ve ekonomik kaynaklar üzerindeki hakimiyet (kadın ve erkek kişi başına tahmini GSMH) olmak üzere üç boyutta ölçüm yapılmaktadır. TCDGE'nin değerlendirmesinde ise kadın ve erkek İGE değerleri arasındaki farkın büyüklüğüne göre gruplar oluşmaktadır.

2020 Raporunda 167 ülke için hesaplanan TCDGE değeri Türkiye için 0,924 olarak hesaplandı. Bu sonuca göre Türkiye; Azerbaycan, Bahreyn, Gana, Tunus gibi ülkelerin yer aldığı 4. grupta (kadınlar ile erkeklerin İGE başarımlarında orta-düşük düzeyde eşitlik) yer aldı. Bunun nedenleri arasında başta gelen husus cinsler arasındaki ekonomik dengesizliktir. Türkiye'de kişi başına GSMH erkeklerde kadınların iki katından fazladır.

İGE Değeri	0,848	0,784
Doğuştan beklenen yaşam süresi	74,7	80,6
Beklenen öğrenim süresi	17,1	16,0
Ortalama öğrenim süresi	9,0	7,3
Kişi başına GSMH	37.807\$	17.854\$

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

#VeriYileştirir